

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

PUNCTE DE VEDERE

referitoare la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu*.

În temeiul art. 6 alin. (7) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 22 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare, în ședința din data de 28.12.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, părțile reprezentate în Plenul Consiliului Economic și Social și-au exprimat următoarele **puncte de vedere**:

- reprezentanții părții patronale și reprezentanții asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale ale societății civile au votat pentru avizarea **FAVORABILĂ** a proiectului de act normativ, cu următoarele observații:
 - expunerea de motive nu conține argumentele pertinente pentru care se decide continuarea de către statul român a plății acestor pensii de serviciu și nu se respectă principiul pe baza căruia se plătesc astăzi, în România, pensiile, și anume **principiul contributivității**;

- sunt aduse argumente doar pentru pensia magistraților, și nu și pentru celelalte șase categorii. Conform Planului Național de Redresare și Reziliență, acestea vor fi reformate pe baza unor soluții care să vizeze corectarea inechităților dintre beneficiarii acestor categorii de pensii și beneficiarii din sistemul public de pensii, din punct de vedere contributivității, luând în considerare și jurisprudența Curții Constituționale;
- în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a României a stabilit în mod constant că pensia de serviciu a magistraților reprezintă o compensație a absenței unor drepturi fundamentale, cum sunt drepturile exclusiv politice (dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților, Senat, în funcția de Președinte al României ori în organele administrației locale, precum și dreptul de a fi aleși în Parlamentul European) și drepturile social-economice (dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică), precum și a incompatibilităților stabilite la nivel constituțional pe parcursul întregii cariere profesionale;
- regimul incompatibilităților este reglementat în sfera mai multor categorii profesionale. Polițistului îi este interzis:
 - a) să facă parte din partide, formațiuni sau organizații politice ori să desfășoare propagandă în favoarea acestora;
 - b) să exprime opinii sau preferințe politice la locul de muncă sau în public;
 - c) să candideze pentru autoritățile administrației publice locale, Parlamentul României și pentru funcția de Președinte al României;
 - d) să exprime în public opinii contrare intereselor României;
 - e) să declare sau să participe la greve, precum și la mitinguri, demonstrații, procesiuni sau orice alte întruniri cu caracter politic;
 - f) să adere la secte, organizații religioase sau la alte organizații interzise de lege;
 - g) să efectueze, direct sau prin persoane interpușe, activități de comerț ori să participe la administrarea sau conducerea unor societăți comerciale, cu excepția calității de acționar;
 - h) să exercite activități cu scop lucrativ de natură să lezeze onoarea și demnitatea polițistului sau a instituției din care face parte;
 - i) să dețină orice altă funcție publică sau privată pentru care este retribuit, cu excepția funcțiilor didactice din cadrul instituțiilor de învățământ.În ceea ce privește funcționarii publici:

- a) calitatea de funcționar public este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții publice sau calități decât cea în care a fost numit, precum și cu funcțiile de demnitate publică.
- b) funcționarii publici nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități, remunerate sau neremunerate, după cum urmează:
 - 1) în cadrul autorităților sau instituțiilor publice;
 - 2) în cadrul cabinetului demnitarului, cu excepția cazului în care funcționarul public este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale;
 - 3) în cadrul regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public;
 - 4) în calitate de membru al unui grup de interes economic.

După cum se poate observa, regimul incompatibilităților este același pentru majoritatea categoriilor care au raport de serviciu sau contract în relație directă cu instituțiile statului, astfel, sectoarele profesionale cu regim profesional de securitate socială trebuie definite transparent și argumentat cu evitarea opacității și tratamentului preferențial;

- acest act european creează cadrul legal la nivelul Uniunii Europene pentru ca statele membre, în considerarea locului și a rolului unui anumit sector profesional, să stabilească pentru acesta un regim profesional de securitate socială, cu respectarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei. Tocmai principiul egalității nu este respectat, prin proiectul de act normativ de față fiind continuat tratamentul discriminatoriu și abuziv.
- reprezentanții părții sindicale au votat pentru avizarea **NEFAVORABILĂ** a proiectului de act normativ, cu următoarea **motivare**:
 - grefierii beneficiază de dreptul de pensie de serviciu, nu de pensie specială, fiind vorba practic de o pensie ocupațională, după cum este denumită în Uniunea Europeană, ca și compensare a zecilor de ani în care și-au desfășurat activitatea în slujba justiției, într-un regim strict de interdicții și incompatibilități pe care alte categorii profesionale nu îl au, regim similar cu al magistraților;
 - dreptul la pensie de serviciu al grefierilor a fost reglementat prin lege, care impune îndeplinirea cumulativă a două condiții pentru a beneficia de acest drept, respectiv o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate și împlinirea vârstei de 60 de ani, cerințe care nu sunt impuse niciunei alte categorii de personal care beneficiază de pensie de serviciu;

- este necesar a se vedea astfel prevederile art. 68⁵ alin. (1) din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate și conex din instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea, potrivit cărora „Personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea (...) cu o vechime de cel puțin 25 de ani în specialitate, pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu,(...)”:
- rațiunea acordării acestui drept este necesară, justificată și legală, pensia de serviciu pentru grefieri a fost acordată ca o compensare pentru restrângerea unor drepturi și libertăți și instituirea unor interdicții și incompatibilități prin statutul special care reglementează această categorie de personal, direct proporțional cu activitățile specifice funcției – personalul auxiliar de specialitate participă efectiv la desfășurarea actului de justiție alături de magistrați;
- potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 567/2004 *„În desfășurarea actului de justiție, munca personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești constituie un sprijin pentru judecători și procurori, competența acestei categorii de personal și îndeplinirea corectă a sarcinilor care îi revin jucând un rol important în buna desfășurare a întregii activități a instanțelor judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea”*;
- Curtea Constituțională a României a statuat deja că *„pensiile de serviciu se bucură de un regim juridic diferit în raport de pensiile speciale acordate în regimul public de pensii”*, tocmai din cauza interdicțiilor și incompatibilităților impuse de lege magistraților, care sunt identice și pentru personalul auxiliar de specialitate din instanțe și parchete. Or, modificarea acestui drept poate avea consecințe negative asupra tuturor cetățenilor care ajung să fie justițiabili, calitatea actului de justiție poate avea de suferit, întrucât o atare modificare legislativă este de natură să afecteze siguranța activității desfășurate în sistemul de justiție prin atingerea adusă garanțiilor sociale recunoscute personalului din justiție, fără de care activitatea “autorității judecătorești” nu poate fi organizată și desfășurată;
- speranța de viață sănătoasă în România este de 59 de ani și șase sau opt luni, iar din datele statistice furnizate de către Casa Națională de Pensii Publice, rezultă că vârsta medie de pensionare a grefierilor este de 60 ani și 9 luni.
- din evidențele Casei Naționale de Pensii Publice, numărul fizic de pensionari din categoria personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor

judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, beneficiari ai Legii nr. 567/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 130/2015, este de 1724 grefieri la finele anului 2021. Este o scădere de la an la an a numărului de grefieri beneficiari ai pensiei de serviciu, respectiv o scădere cu 59 persoane în anul 2021 față de anul 2020 și cu 76 persoane față de anul 2019;

- în cazul grefierilor, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, quantumul net al pensiei de serviciu nu poate fi mai mare decât media venitului net corespunzător venitului brut care a constituit baza de calcul al pensiei de serviciu, respectiv al indemnizației pentru limită de vârstă. Prin urmare, pensiile de serviciu ale grefierilor sunt deja plafonate la ultimul salariu net în plată și nu sunt calculate în quantum de 80% din baza de calcul reprezentată de media salariilor de bază brute lunare realizate;
- din date statistice oficial furnizate de către Casa Națională de Pensii Publice, pensia medie a unui grefier este de 4.839 lei, din care 2.474 lei este pe contributivitate, iar 2.655 lei este suportată din bugetul de stat. În condițiile în care PIB-ul României în anul 2021 a fost de 240 miliarde euro, quantumul total al pensiilor de serviciu plătite grefierilor din bugetul de stat reprezintă doar 0,0046 din PIB-ul României;
- în acest context normativ, este evident că o nouă modificare a pensiei de serviciu ar contraveni flagrant cu principiului predictibilității cadrului normativ și privează categoria profesională a grefierilor de o minimă stabilitate financiară pe termen scurt și mediu, atât în viața activă, cât și după pensionare;
- o lipsire de conținut a legilor adoptate va avea drept consecință plecarea forței de muncă din țară. Ca atare, este inacceptabilă atât creșterea stagiului minim de cotizare pentru ieșirea la pensie, cât și creșterea vârstei de pensionare, necesare realizării jalonului din Planul Național de Redresare și Reziliență, jalon asumat doar de România. În consecință, nu este oportună modificarea Legilor Statut, și nici o modificare ulterioară a Legii nr. 195/2020 privind Statutul Personalului Feroviar, mai ales în condițiile în care personalul feroviar din activitățile specifice siguranței circulației feroviare, au deja stagiile complete de cotizare; în plus, aceștia se confruntă și cu diverse situații legate de sănătate, de degradarea condițiilor de muncă, fiind în permanență sub riscul declarării drept inapți pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu, la respectivul loc de muncă. Astfel, este necesară urgentarea constituirii

grupului de lucru interministerial între Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, pentru elaborarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind metodologia de aplicare a Legii nr. 195/2020 privind Statutul Personalului Feroviar, cu aplicabilitate de la 1 iulie 2022, ținând cont de faptul că legea trebuia să intre în vigoare la 1 ianuarie 2022 – după doua prorogări succesive;

- este necesară renunțarea la art. IX și respectarea prevederilor Tratatului de aderare la NATO în ceea ce privește salarizarea și pensiile militarilor și polițiștilor (SAOPSN), din următoarele considerente:
 - din punct de vedere constituțional, Ministrul Finanțelor Publice și Ministrul Muncii nu au drept de inițiativă legislativă asupra pensiilor rezerviștilor deoarece aceștia nu au avut dreptul la contracte de muncă normată la 8 ore (art. 42 din Constituție) încheind cu angajatorul (statul) contracte de prestare a activității de militar/polițist la ordin 24 h/ 24 h;
 - toate contribuțiile din brut și net ale rezerviștilor, inclusiv pentru pensii s-au dus direct la Bugetul de Stat și nu la Bugetul de Asigurări Sociale. Pe cale de consecință, pensiile militare nefiind plătite de Casa Națională de Pensii din bugetul amintit, ci de casele sectoriale din bugetele Ministerelor din Sistemul de Apărare Ordine Publică și Securitate Națională (SAOPSN) nu au ce căuta în PNRR și în calculul privind pragul de 9,4 %;
 - soldele și soldele de rezerviști (pensiile) sunt stabilite ținând cont de compensarea riscului pierderii vieții, de renunțarea la drepturile civile (dreptul de a fi ales, libera deplasare, libera comunicare etc.) și a pedepselor diferite de civili în cazul de neexecutare a obligațiilor de serviciu arest la pace și glonțul la război;
 - așa cum a specificat și Banca Mondială, nicio pensie militară nu depășește salariul avut, acestea fiind deja calculate astfel încât să nu depășească 85% din quantumul soldei funcției de bază, indicele de calcul nefiind 80%, ci de 65%;
 - în calculul pensiei militare sunt introduse deja, fără bază legală, pensia privată (contribuția din net la Pilonul doi) și Ordinul Meritul Militar. În plus, grupele de muncă au dispărut din cauza plafonului scăzut și a faptului că tot ceea ce trece de 35 ani vechime nu se mai cuantifică în bani;
 - toate meseriile din viața civilă, de la muncitor de înaltă calificare, la medic, inginer, profesor și pilot, se practică și în uniformă, astfel că

militarul/polițistul practică două meserii în același timp, 24 h/ 24 h, dar este plătit pentru una singură, respectiv aceea de militar/polițist;

- este necesar ca vârsta de pensionare să rămână la 60 de ani, cu posibilitate de reducere pe grupe până la 13 ani.

Președinte,
Bogdan SIMION

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO